

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA
mint harmadfokú bíróság

Bhar.II.468/2018/3.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Debrecenben, a 2018. október 31. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

ítéletet:

A sikkasztás büntette és más bűncselekmény miatt ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2018. május 24. napján kihirdetett 1.Bf.542/2017/8. számú végzését megváltoztatja, és a hatályon kívül helyező rendelkezés érintetlenül hagyása mellett a Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság valamint által ellen 2016. július 13-án emelt vádindítványt elutasítja.

Az eljárás során felmerült 2.740 (kettőezer-hétszáznegyven) Ft bünygyi költség az állam terhén marad.

vádlott tartózkodási helye: .

A harmadfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

I.

A pótmagánvádas büntetőügyben az első fokon eljáró Debreceni Járásbíróság a 2017. szeptember 11. napján kihirdetett 34.B.963/2016/13. számú ítéletében vádlottat sikkasztás büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 372. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont] miatt 400 napi tétel 1500 Ft napi összegű, végösszegében 600.000 Ft pénzbüntetésre ítélte, rendelkezve annak meg nem fizetése során alkalmazandó jogkövetkezményéről, továbbá kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 2.740 forint bünygyi költség megfizetésére az állam terhére. A vádlottal szemben csődbűncselekmény [Btk. 404. § (1) bekezdés] miatt indult büntetőeljárást megszüntette.

Az ítélet ellen vádlott és a védő jelentettek be fellebbezést a sikkasztás büntettének vádja alóli felmentés érdekében. A csődbűncselekmény tekintetében az eljárást megszüntető rendelkezés a pótmagánvádló által bejelentett vádelejtésre tekintettel fellebbezéssel nem volt támadható [a 2013. június 30. napjáig hatályos büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban korábbi Be.) 346. § (5) bekezdés a) pont].

A másodfokú eljárásban a Debreceni Törvényszék a 2018. május 24. napján kelt 1.Bf.542/2017/8. számú végzésében az elsőfokú ítéletnek a sikkasztás büntettére vonatkozó részét hatályon kívül helyezte és a vádlottal szemben a sikkasztás büntette [Btk. 372. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont] miatt indult büntetőeljárást megszüntette. pótmagánvádlót kötelezte 2.740 Ft bünygyi költség megfizetésére.

II.

Az eljárást megszüntető végzés ellen a pótmagánvádló jelentett be fellebbezést a vádlott bűnösségének a sikkasztás büntetében való megállapítása érdekében.

A harmadfokú nyilvános ülésen a pótmagánvádló jogi képviselője perbeszédében kifejtette, hogy álláspontja szerint az ügy felderítésére, a lényeges bizonyítékok beszerzésére első fokon sor került, és a járásbíróság a megállapított tényállás alapján helyes jogkövetkeztetést vont a vádlott bűnösségére. Ennek megfelelően arra tett indítványt, hogy az ítélőtábla a másodfokú bíróság határozatának megváltoztatásával az elsőfokú ítélet indokainál fogva a vádlottat mondja ki bűnösnek sikkasztás büntetében.

Ezzel szemben a védő a törvényszék határozatát mindenben a jogszabályoknak megfelelőnek írta le, utalva arra, hogy nem merült fel olyan körülmény ami azt kétségesse tenné, következésképp a határozat helybenhagyása mellett érvelt.

vádlott az utolsó szó jogán maradéktalanul fenntartotta valamennyi vallomását, valamint felmentését kérte a sikkasztás büntetékének vádjá alól, jelezve, hogy nem követett el bűncselekményt.

III.

Az elsőfokú és a másodfokú bíróság az eljárást még a korábbi Be. alapján folytatta le, azonban a harmadfokú felülbírálatra a 2018. július hó 01. napjától hatályos büntetőeljárásról szóló 2017.évi XC. törvény (továbbiakban Be.) 868. § (1) bekezdésében írt hatálysabály alkalmazásával az új eljárási törvény alapján került sor annak rögzítésével, hogy a Be. 870. § (1) bekezdése értelmében a törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az azt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmények akkor is érvényesek, ha ezt a Be. másként szabályozza.

Az ítélőtábla elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a pótmagánvádlói másodfellebbezés joghatályos-e, illetve alkalmas-e a harmadfokú eljárás megnyitására. A válasz az eljárás sajátosságai mellett is igenlő. A másodfellebbezés bejelentésekor hatályos korábbi Be. 386. § (1) bekezdés c) pontjában írt feltételek fennállnak, mert a másodfokú bíróság az első fokon elítélt vádlott tekintetében a büntetőeljárást megszüntette, így az ellentétes döntés nem kétséges. A korábbi Be. 386. § (1) bekezdése -hasonlóan a Be. 615. § (1) bekezdéséhez - ugyan kifejezetten a másodfokú *ítélet* elleni fellebbezési jogot rögzíti, de a fellebbezési jog részletszabályaiból egyértelmű, hogy az ellentétes döntés megjelenhet kasszációt kísérő eljárást megszüntető végzésben is. E másodfellebbezési okot a Be. 615. § (2) bekezdés b) pontja a korábbi törvénnyel egyezően szabályozza.

A joghatályos perorvoslat folytán az ítélőtábla a Be. 618. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont értelmében a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését (a bűnösség megállapításával szemben az eljárás megszüntetését), az a) pont ab) alpont szerint azon rendelkezést, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett (bűnügyi költség viselése) és e törvényi szakasz b) pontja alapján az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárást arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

A harmadfokú revízió folyamatában ennek megfelelően az ítélőtábla

- elsőként vizsgálta az eljárási szabályok megtartását, azt, hogy nem valósult-e meg feltétlen eljárási szabálysértés az elsőfokú és másodfokú eljárásban,
- ezt követően felülbírált a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntést,
- végül az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálat eredményeként keletkezett másodfokú rendelkezést.

A másodfokú bíróság az eljárási szabályokat maradéktalanul megtartotta majd eljárása során észlelte, hogy az ügy tárgyát képező vagyoni elleni bűncselekmény tekintetében az elsőfokú bíróság abszolút perjogi hibát vétve folytatta le az eljárást, ezért - a vád törvényességének hiányára alapítottnak - az eljárás megszüntetéséről határozott (korábbi Be. 373. § (1) bekezdés I/c) pont), ennek volt következménye az ellentétes döntés.

Jelen ügyben a felülbírálat kizárólag eljárásjogi kérdéseket érintett, mert a másodfokú határozat az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát nem vizsgálta.

Az ellentétes döntés érdemben törvényes, mert a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a pótmagánvádlóként fellépő által emelt vád alapján nem folytathatta volna le a büntetőeljárást. Miután azonban döntésének okát a pótmagánvád törvényességének hiányára hivatkozással vezette le, indokai korrekcióra szorulnak, mely a döntési forma megváltoztatásának szükségességét is előírta a következők szerint.

Elöljáróban az ítélőtábla azt emeli ki, miszerint a másodfokú bíróság részletesen és megalapozottnak fejtette ki, hogy a sikkasztás büntetettének a Kft., mint gazdasági társaság a sértettje, mert a határozatában is felhívott, következetes bírói gyakorlatot szemléltető eseti döntések egyértelművé teszik, hogy az önálló jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság - és ilyennek tekinthető adott esetben a Kft. is - vagyona az alapító vagyontól elkülönül, ekként idegen dolognak tekintendő, amely eltulajdonítása, vagy ezzel sajátjaként rendelkezés esetén a sikkasztás megállapítható (BH1999. 441., BH1997. 61.).

E tekintetben a másodfokú bíróság indokaival mindenben egyet lehetett érteni.

Nem tévedett akkor sem a törvényszék, amikor azt állapította meg, hogy a büntetőeljárásban a cég képviselőjeként a felszámolás kezdő időpontjáig jogosult volt eljárni, ennek megfelelően 2016. július 13. napján legitim vádlóként terjesztette elő a vádindítványt jogi képviselője útján.

Érdemben változott meg azonban az eljárásjogi helyzet a társaság felszámolásának kezdő időpontjától, 2016. július 26. napjától, mert ezt követően a korábban üzletvezetésre jogosult képviselői jogai megszűntek, a sértett társaság nevében már csak a felszámoló [a Debreceni Törvényszék 1.Fpk.09-15-000672 /13. számú végzése szerinti elektronikus kijelölés alapján a Korlátolt Felelősségű Társaság (.)] tehetett volna érvényes jognyilatkozatot, miként azt a másodfokú bíróság a vonatkozó csődjogi szabályokat helytállóan idézve megállapította. Mindez azzal is járt, hogy ettől fogva a Kft., mint a cselekmény sértettje a büntetőeljárásban nem rendelkezett jogi képviselővel, mert a felszámolás kezdő időpontjától a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Csődtv.) 34. § (1) bekezdése alapján a által jogi képviselőre adott meghatalmazás elvesztette joghatályát, és az ekkor hatályos korábbi Be. 53. § (3) bekezdése szerint jogutód sem lépett be pótmagánvádlóként az eljárásba. Ekként a Csődtv. 34. § (2) bekezdése szerint jogi képviselővel kapcsolatos új jognyilatkozat tételére sem került sor.

A felszámolás kezdő időpontjában - 2016. július 26. napján - a büntetőeljárás még mindig a tárgyalás előkészítő szakában volt (korábbi Be. 263. § (1) bekezdés), a tárgyalás kitűzésére a járásbíró csak 2017. január 23. napján tett intézkedést. Ezért fentiek vizsgálata alapvetően az elsőfokú bíróság feladatát képezte volna. A pótmagánvádas eljárásban a bíróságnak elsődlegesen abban a kérdésben kellett volna állást foglalnia, hogy a bírósági eljárás lefolytatásának alaki (eljárásjogi) feltételei fennállnak-e. Csak eljárásjogi akadályok hiányában kerülhetett volna sor a büntetőjogi felelősség anyagi jogi megalapozottságának vizsgálatára, és a büntetőjogi felelősség tekintetében anyagi jogerőhatással bíró, érdemi határozat meghozatalára (90/2011. BK vélemény II/3. pont).

A 2018. június 30. napjáig - így még a másodfokú eljárás idején is - hatályos korábbi Be. 231. § (1) bekezdés b) pontja szerinti helyes rendelkezés tehát adott esetben a vádindítvány elutasítása lett volna, melyet az elsőfokú bíróság elmulasztott. A másodfokú bíróság döntésének formája pedig annyiban nem felelt meg a hatályos eljárásjogi rendelkezéseknek, hogy az eljárás megszüntetése helyett a korábbi Be. 345. §-a alapján alkalmazandó korábbi Be. 267. § (7) bekezdése szerint ugyancsak a korábbi Be. 231. § (2) bekezdés b) pontja alapján eljárva kellett volna határoznia, nevezetesen jogi képviselő hiányában a vádindítványt elutasítania.

Megjegyzendő, hogy a törvényszék által megválasztott okból, tehát a vád törvényességének hiánya okán ugyancsak a vádindítvány elutasításának lett volna helye, figyelemmel a pótmagánvádas eljárásban alkalmazandó speciális törvényszakasra, a korábbi Be. 267. § (7) bekezdése és 231. § (2) bekezdés d) pontja szerinti rendelkezésre.

Törvényes vád hiánya is a vádindítvány elutasítását eredményezi, ha a vád az alaki vagy tartalmi követelményeknek nem felel meg (90/2011. BK vélemény II/3. pont).

Tekintettel arra, hogy a harmadfokú felülbírálat idejére már az új büntetőeljárás törvény lépett hatályba, az ítéletábra vizsgálta a Be. vonatkozó rendelkezéseit, melynek értelmében szintén az említett döntés meghozatala mutatkozott szükségesnek.

A Be. 794. § (1) bekezdés b) pontja értelmében ugyanis a vádindítvány nem ügydöntő végzéssel történő elutasításának van helye, ha a sértettnek nincs jogi képviselője. Adott esetben ezen ok a fentebb kifejtettek ismeretében a harmadfokú eljárásban is maradéktalanul megállapítható.

Utalni szükséges rá, hogy miután a részletezettek szerint pótmagánvádlóként valójában nem járhatott el a felszámolás kezdő idejétől, ennél fogva a harmadfokú nyilvános ülésről való távolmaradása sem képezte akadályát az ülés megtartásának, illetőleg jelen határozat meghozatalának.

Mindezek alapján tehát az ítéletábra a Be. 787.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Be. 794. § (1) bekezdés b) pontjára utalással a Kft., valamint által benyújtott vádindítvány elutasításáról határozott, az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező rendelkezés érintetlenül hagyása mellett.

E tekintetben indokolt kitérni arra, hogy a harmadfokú bíróság a Be. 617.§ alapján alkalmazandó Be. 604. § (2) bekezdése szerint szükségképpen ítélettel határozott a másodfokú határozat megváltoztatása felől, döntésének hatálya azonban mégsem ügydöntő, figyelemmel a Be. 794. § (1) bekezdésében írtakra. A harmadfokú bíróság határozata az ítéleti forma ellenére ugyanis nem érdemi határozat, mert anyagi jogi rendelkezést nem tartalmaz, büntetőjogi főkérdésben nem foglal állást (BH2006. 352.).

A fentiekből következik, hogy a Be. 794. § (2) bekezdése szerint a sértett gazdasági társaság képviselője útján jelen harmadfokú határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a vádindítványt ismételten benyújthatja, amennyiben jogi képviseletét megfelelően igazolja.

A másodfokú határozat büntügyi költség megfizetését előíró rendelkezését szintén korrekcióra érdemesnek találta az ítélőtábla, mely tekintetben annak kiemelése szükséges, hogy a büntetőeljárásban kizárólag a nyomozás során, közelebbről tanú kihallgatásával (nyomozó hatóság előtti megjelenésével) összefüggésben merült fel büntügyi költség (költségjegyzék 1. tétel), melyet a Debreceni Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya 09010/2026-45/2015. bü számú, 2015. december 14. napján kelt határozatával állapított meg útiköltség címen (nyomozási irat II. kötet 29. oldal).

Ily módon a kötelezésről szóló másodfokú rendelkezés téves, tekintve, hogy a pótmagánvádló a korábbi Be. 344. § (1) bekezdése és a Be. 813. § (1) bekezdésében írtak szerint is kizárólag a fellépése utáni költség megfizetésére köteles. Ezért az ítélőtábla arról határozott, hogy az említett költséget a Be. 813. § és a Be. 575. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

IV.

A kifejtettek alapján a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság határozatát - a hatályon kívül helyező rendelkezés érintetlenül hagyása mellett - a Be. 624. § (1) bekezdése alapján a szükséges körben megváltoztatta, a Be. 561. § (2) bekezdés b) pontja és a Be. 184. § (2) bekezdés f) pontja szerint rögzítve a vádlott jelenlegi tényleges tartózkodási helyének címét is.

Debrecen, 2018. október 31.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó József sk. előadó bíró, Dr. Toma Attila sk. bíró

Záradék: Az ítélőtábla jelen határozata a mai napon véglegessé vált.

Debrecen, 2018. október 31.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tisztviselő